

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

16 septembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care se solicită casarea parțială a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, în cauza penală privindu-l pe

Cazac Igor Victor, născut la 15 decembrie 1968, originar Federația Rusă, orașul Arhanghelsk, domiciliat mun. Chișinău, str. Grădinilor 58, ap.111.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 04.10.2013-26.05.2014
2. instanța de apel: 13.10.2014-04.12.2014
3. instanța de recurs: 11.06.2015 - 16.09.2015

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 26 mai 2014, Cazac Igor Victor, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 79 Cod penal, la 3 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport.

În baza art. 90 Cod penal, pedeapsa aplicată i-a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

S-a încasat de la Cazac Igor în beneficiul succesorului părții vătămate Bogdan Constantin prejudiciul material în mărime de 20.975 lei, prejudiciul moral în mărime de 100 000 lei și cheltuieli de judecată în mărime de 5.000 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Cazac I. la data de 01 martie 2013, în jurul orei 06.00, în timpul deplasării cu automobilul de model „Toyota Avensis”, cu n/î C QD 016, ajungând în regiunea blocului locativ nr. 810 și 808 de pe str. Muncești, mun. Chișinău, nu a manifestat prudență sporită la trafic, prin ce a ignorat cerințele pct. 45 (1) și (2) al Regulamentului Circulației Rutiere, conform căruia „conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; c)

starea tehnică a vehiculului și particularitățile încărcăturii; d) condițiile rutiere; e) situația rutieră; iar în cazul în care apar obstacole ce pot fi observate de conducător, el trebuie să reducă viteza sau chiar să oprească pentru a nu pune în pericol siguranța traficului”, precum și prevederile pct. 46 lit. a) al aceluiași regulament care prevede, că „conducătorul de vehicul trebuie să manifeste prudență sporită și în caz de necesitate, să reducă viteza pînă la limita care i-ar garanta siguranța traficului sau chiar să oprească, în cazurile în care se deplasează pe lângă: a) persoane de vîrstă înaintată, precum și persoane cu semne evidente de invaliditate”, deplasîndu-se cu viteză sporită pe acel sector de drum public, încălcînd astfel și cerințele pct. 47 alin. (1) lit. a) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede, că „limitele maxime de viteză a vehiculelor pe drumurile publice sînt: a) în localități - 50 km/h, iar prin zonele rezidențiale și teritoriile adiacente drumului - 20 km/h”. La fel a încălcat și cerințele pct. 10 alin. 1) lit. b) al Regulamentului Circulației Rutiere care prevede, că „persoana care conduce un vehicul trebuie să posede cunoștințe și să execute cerințele prezentului Regulament, precum și să posede dexteritatea necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum” și ca urmare a comis tamponarea pietonului Pascaru Iulia, a.n. 1943, care s-a angajat în traversarea carosabilului de la stînga spre dreapta relativ deplasării automobilului. În rezultatul accidentului rutier pietonul Pascaru I., primind vătămări corporale grave a decedat la fața locului.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului a fost calificată *de drept* în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal și anume – *încălcarea regulilor de securitate a circulației rutiere și de exploatare a mijloacelor de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane.*

3. Împotriva sentinței au declarat apel:

3.1 Procurorul, prin care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul Cazac I. să fie condamnat în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- instanța de judecată corect a încadrat acțiunile inculpatului, însă la stabilirea pedepsei, a menționat drept circumstanțe atenuante în privința inculpatului Cazac I. comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență, fiind văduv și avînd la întreținere doi copii dintre care unul minor, precum și căința sinceră, însă nu a argumentat în careva mod constatarea acestor circumstanțe atenuante, nefiind prevăzute în art. 76 alin. (1) Cod penal. De asemenea, consideră ilegală aprecierea circumstanței atenuante sub formă de căință sinceră, deoarece prin aceasta se subînțelege recunoașterea vinei de către inculpat, însă ultimul vina nu a recunoscut și nici dauna nu a recuperat-o;

- nu s-a luat în considerație faptul că, infracțiunea săvîrșită de inculpatul Cazac I. prejudiciază nu numai direct partea vătămată, dar prejudiciază în ansamblu societatea, astfel aplicarea celei mai blînde măsuri de pedeapsă în cazul dat nu este motivată;

- ilegal au fost aplicate prevederile art. 79 Cod penal, deoarece circumstanțele enumerate în sentință precum, comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni din imprudență de către inculpat, fiind văduv și avînd la întreținere doi copii dintre care unul este minor, este unicul întreținător al familiei și are necesitatea conducerii automobilului în cadrul exercitării funcției de manager la SRL „Olmosdon”, nu pot fi considerate ca excepționale;

- la individualizarea pedepsei urma a fi apreciată atitudinea inculpatului pînă și după săvîrșirea infracțiunii, în cumul cu probele acumulate în cadrul urmăririi penale și în ședința de judecată.

3.2 Succesorul părții vătămate Bogdan Constantin, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea pedepsei penale și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care, inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă privativă de libertate, cu privarea de dreptul de a conduce mijloacele de transport.

În motivarea apelului declarat a invocat că pedeapsa aplicată inculpatului Cazac I. pentru comiterea unei infracțiuni în urma căreia a decedat o persoană este prea blîndă, avînd în vedere și comportamentul acestuia pe parcursul examinării cauzei, astfel eronat au fost aplicate prevederile art. 79 Cod penal.

3.3 Avocatul Castraveț V. în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat din motivul că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

În motivarea apelului declarat a invocat că sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, iar probele puse la baza acesteia nu dovedesc vinovăția inculpatului Cazac I. în săvîrșirea infracțiunii imputate. La fel a menționat că a fost încălcat dreptul la un proces echitabil în sensul art. 6 paragraful 1 CEDO, sub aspectul încălcării principiului contradictorialității procesului.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, a fost respins apelul declarat de către avocatul Castraveț V., în numele inculpatului, ca nefondat, fiind admise apelurile procurorului și a succesorului părții vătămate Bogdan C. fiind casată parțial sentința în partea pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Cazac I. i-a fost stabilită pedeapsă în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal - 5 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 4 ani. Conform art. 90 Cod Penal executarea pedepsei principale a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 ani.

În rest sentința a fost menținută.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a constatat că, prima instanță nu a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61 și 75 Cod penal, astfel a aplicat pedeapsa în alte limite decât cele prevăzute de lege. Aplicarea pedepsei principale minime prevăzute de sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, nu este motivată, prima instanță neinvocînd în cuprinsul sentinței, circumstanțele cauzei, legate de scopul și motivele infracțiunii săvîrșite, care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță incorect, în partea descriptivă a sentinței a menționat ca circumstanță atenuantă - căința sinceră, ceea ce nu corespunde cu poziția inculpatului, care în ședința de judecată a pledat nevinovat în fapta incriminată.

Totodată, instanța de apel a menționat că, este necesar de stabilit inculpatului pedeapsa principală - închisoare, pe un termen mai mare decât cel stabilit prin sentință și prin prisma prevederilor art. 394 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală, ținând seama de circumstanțele cauzei, care sunt exclusiv atenuante, precum și de persoana inculpatului, care este caracterizată pozitiv, considerînd oportună și posibilă aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, iar motivele apelanților privind privarea de libertate a inculpatului fiind apreciate ca nefondate.

Referitor la pedeapsa complementară, instanța de apel a considerat că nu există temei legal pentru a nu fi aplicată, iar concluzia primei instanțe în partea respectivă nu este motivată. Astfel, în speță nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 79 Cod penal privind înlăturarea pedepsei complementare obligatorii, prevăzută de lege. Privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport este obligatorie în cazul dat, deoarece în cauză nu s-au constatat circumstanțele excepționale, astfel, considerînd fondate apelurile în sensul aplicării pedepsei complementare.

Cu referire la motivele invocate în apel de avocatul Castraveț V. privind achitarea inculpatului, instanța de apel le-a apreciat ca fiind nefondate.

De asemenea, instanța de apel a remarcat că urmărirea penală și judecata în fond s-au desfășurat cu respectarea procedurii prevăzute de lege și respectiv nu se constată încălcări care atrag nulitate actelor procedurale efectuate. Principiul contradictorialității în procesul penal, prevăzut la art. 24 Cod de procedură penală, este respectat, de rînd cu celelalte principii generale ale procesului penal. Partea apărării a dispus de drepturile prevăzute la art. 65-69 Cod de procedură penală, de asemenea a fost asigurat dreptul la un proces echitabil.

Instanța de apel a reținut ca probe ce confirmă faptul comiterii infracțiunii de către inculpatul Cazac I., declarațiile succesului părții vătămate Bogdan C., martorilor Cazac E. și Șveț G., precum și materialele cauzei: procesul-verbal de cercetare a locului accidentului rutier cu foto-tabel din 01.03.2013 (f.d. 6-12); schița accidentului rutier din 01.03.2013 (f.d. 13-14); procesul-verbal al examinării medicale de constatare a stării de ebrietate nr. 1182 din 01.03.2013 (f. d. 17); procesul-verbal de examinare a obiectului cu planșa fotografică din 04.03.2013 (f.d. 21-22); ordonanță de recunoaștere a obiectului în calitate de corp delict și de anexare la dosarul penal din 04.03.2013 (f.d. 23); raportul de expertiză medico-legală nr. 421 din 22 mai 2013 (f.d. 30-32); raportul de expertiză auto-tehnică nr. 3422 din 21 iunie 2013 (f.d. 40-43); ordonanța de recunoaștere a cet. Bogdan Constantin în calitate de succesori a victimei din 12.03.2013 (f.d. 53); procesul-verbal de verificare a declarațiilor la locul infracțiunii din 05.08.2013 cu schița și planșa fotografică anexate, prin care a fost fixată acțiunea procesuală de verificare a declarațiilor martorului Șveț G. (f.d. 109-117); raportul de expertiză auto-tehnică nr. 1493 din 29.08.2013 (f.d. 127-129); raportul de expertiză auto-tehnică nr. 1652 din 07.03.2014, efectuat în baza încheierii instanței de judecată din 11.02.2014 (f.d. 218-221).

În opinia instanței de apel, este corectă concluzia primei instanțe privind starea de fapt și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite de inculpat cu cele ale componentei de infracțiune prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, prin care solicită casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei inculpatului Cazac I., cu excluderea aplicării prevederilor art. 90 Cod penal.

În motivarea recursului invocă că:

- instanțele de judecată au ignorat faptul că inculpatul a comis o infracțiune gravă, soldată cu decesul unei persoane, deci cu un impact acut în societate, nu au ținut cont de comportamentul inculpatului pe tot parcursul examinării cauzei, care nu a recunoscut vina, prin urmare au aplicat neîntemeiat inculpatului pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Castraveț V. în numele inculpatului a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitând de a respinge prezentul recurs ca inadmisibil, deoarece la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. La fel, la motivarea și adoptarea soluției, instanța de apel a ținut cont inclusiv de circumstanțele producerii accidentului rutier, de comportamentul și încălcările Regulamentului circulației rutiere comise de victimă, care, în viziunea părții apărării, au fost determinante și sînt în raport cauzal cu consecințele prejudiciabile survenite.

De asemenea, consideră că urmează a fi respinse argumentele din recursul procurorului, precum că inculpatul nu și-a recunoscut vina, deoarece utilizarea de către inculpat a dreptului său legal de a nu-și recunoaște vina în acțiunile ilegale imputate, nu poate fi sancționată de către stat prin aplicarea unei pedepse mai aspre.

Mai invocă faptul că Cazac I. are loc permanent de trai, este angajat în câmpul muncii, este văduv, soția sa a decedat în anul 2011 în urma unui accident rutier similar cu cazul examinat, în rezultatul tamponării pe trecerea de pietoni, iar inculpatul de mai mulți ani educă și întreține de unul singur doi copii, dintre care unul este minor. Anterior, Cazac I. nu a fost condamnat și la locul de muncă acesta se caracterizează pozitiv.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă

inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Autorul își întemeiază recursul său în baza pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, în cazul în care s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Totodată, instanța de recurs atestă, că autorul recursului nu contestă starea de fapt stabilită de instanțele de judecată și nici încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, din care considerente nu se va expune referitor la aceste aspecte, dar critică decizia instanței de apel numai referitor la excluderea aplicării față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, condamnarea cu suspendare condiționată a executării pedepsei.

Colegiul, consideră că temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanța de apel și-a motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei inculpatului, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acestuia.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, avînd deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținînd seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Potrivit criteriilor generale de individualizare a pedepsei prevăzute de alin. (1) art. 75 Cod penal, instanța de judecată aplică pedeapsă luînd în considerare caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, motivul și scopul celor comise, persoana celui vinovat, caracterul și mărimea daunei prejudiciabile, circumstanțele ce atenuază sau agravează răspunderea, ținîndu-se cont de influența pedepsei aplicate asupra corectării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Astfel, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor de generalizare a pedepsei (art. 75 Cod penal), continuînd operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținînd cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată poate dispune neexecutarea pedepsei aplicate vinovatului. Suspendarea condiționată (art. 90 Cod penal), ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea, ca pe lîngă stabilirea cuantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

O condiție prevăzută expres în alin. (1) art. 90 din Cod penal, constituie concluzia instanței că nu este rațional ca făptuitorul să execute pedeapsa stabilită. Astfel, este prerogativa instanței de judecată să aprecieze că scopul pedepsei poate fi atins chiar și fără executarea efectivă a acesteia.

În formarea convingerii, instanța de judecată ține cont de totalitatea condițiilor expres prevăzute de lege, inclusiv are în vedere întreaga conduită a condamnatului înainte de săvârșirea faptei, după săvârșirea faptei, în timpul judecării, precum și alte

aspecte ce privesc personalitatea infractorului, bazându-se pe materialele cauzei administrate în cadrul cercetării judecătorești.

Instanța de recurs menționează că, sancțiunea art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, în baza căruia a fost condamnat inculpatul, prevede pedeapsa cu închisoare de la 3 la 7 ani, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de până la 4 ani, iar conform art. art. 16 alin. (4), 18 Cod penal, aceasta se clasifică ca infracțiune gravă, săvârșită din imprudență.

În opinia instanței de recurs, la stabilirea pedepsei inculpatului a fost reținută just prezența circumstanțelor atenuante – săvârșirea pentru prima dată a infracțiunii, are un copil minor la întreținere, este văduv și se caracterizează pozitiv, iar circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

Totodată, la stabilirea pedepsei instanțele de judecată au ținut cont și de circumstanțele producerii accidentului rutier, comportamentul și încălcările Regulamentului Circulației Rutiere comise de victimă, care a traversat neregulamentar drumul în loc nepermis și neiluminat, în afara trecerii de pietoni semnalizate și nu purta îmbrăcăminte cu elemente fluorescent-reflectorizante, care sînt în raport cauzal cu consecințele prejudiciabile survenite.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel ținînd cont de circumstanțele stabilite, a conchis justificat că scopul corectării și reeducării inculpatului se va atinge fără izolarea lui de societate, fiind posibil de a stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 5 ani, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal, pe un termen de probă de 4 ani, luînd în considerație că ultimul anterior nu a fost judecat, dînd posibilitate reală inculpatului să-și dovedească corectarea prin comportament exemplar și muncă cinstită, nesăvîrșind o nouă infracțiune.

Mai mult ca atît, Colegiul atenționează asupra faptului că careva interdicții de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal nu au fost constatate, iar referitor la critica recurentului precum că inculpatul nu a recunoscut vina, instanța de recurs conchide că, utilizarea de către inculpat a dreptului său legal de a nu recunoaște vina în acțiunile imputate, nu poate fi sancționată de către stat prin aplicarea unei pedepse mai aspre.

De asemenea, Colegiul penal statuează că, succesul părții vătămate Bogdan C. nu a atacat cu recurs ordinar decizia instanței de apel, din care rezultă că a acceptat pedeapsa aplicată inculpatului Cazac I. în baza art. 90 Cod penal, mai mult ca atît inculpatul a achitat o parte din prejudiciu în sumă de 20.000 lei, fapt confirmat prin ordinul de plată nr. 01 din 09 februarie 2015 (f.d. 173 v.2), de unde rezultă că inculpatul a conștientizat fapta pe care a comis-o.

Astfel, instanța de recurs apreciază că, la stabilirea modalității de executare a pedepsei, instanța de apel a acordat deplină eficiență prevederilor art. 61, 75 Cod penal, constatînd că pedeapsa aplicată va fi echitabilă faptei infracționale comise, ce corespunde normelor legale și va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvîrșirii de noi infracțiuni, ca urmare, nefiind justificată solicitarea recurentului privind excluderea art. 90 Cod penal.

În urma celor supra indicate, Colegiul conchide că temeiurile invocate de recurent, nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar da temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei adoptate pe caz și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul Procuraturii de nivelul Curții de Apel Chișinău, Constantin Miron, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2014, în cauza penală privindu-l pe **Cazac Igor Victor**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 07 octombrie 2015.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie